

ЛЮБЧИКОВ Р. С., ПОЛОТНЯНКО Л. В. (УКРАЇНА, ЧЕРНІГІВ)

ОЦІНКА ВПЛИВУ РІЗНИХ ТИПІВ ЗАБРУДНЕНЬ НА ОРГАНІЗМИ ГІДРОБІОНТІВ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
14033, вул. Гетьмана Полуботка, 53, Чернігів, Україна; mekhedolga@gmail.com

Abstract. Water pollution is one of the key factors affecting the sustainability of aquatic ecosystems. This study examines the impact of various pollutants on hydrobionts, with a particular focus on mycotoxin T-2. The results contribute to the understanding of adaptive changes in fish and highlight the importance of ecological monitoring to achieve the Sustainable Development Goals (SDGs), particularly those related to clean water, ecosystem preservation, and food security.

Забруднення водних екосистем залишається серйозною екологічною проблемою, що впливає на гідробіонтів та екологічну рівновагу водойм. Одним із небезпечних факторів є мікотоксини, які потрапляють у водне середовище через антропогенну діяльність та зміну клімату. Вивчення їхнього впливу на риб дозволяє оцінити адаптивні механізми організмів та визначити заходи для забезпечення цілей сталого розвитку (ЦСР), зокрема ЦСР 6 «Чиста вода та санітарія», ЦСР 14 «Збереження морських екосистем» та ЦСР 2 «Подолання голоду».

Мета: оцінити вплив різних типів забруднень, зокрема мікотоксину Т-2, на біохімічні та фізіологічні показники гідробіонтів, що дозволить розробити ефективні стратегії екологічного моніторингу та збереження водних екосистем.

Дослідження останніх років свідчать про значні зміни у фізіологічних та біохімічних процесах гідробіонтів під впливом токсичних речовин. Зокрема за даними Желай М. та співавторів (2023), мікотоксин Т-2 викликає адаптивні зміни в організмі корошових риб, зокрема зміну їхніх іхтіологічних показників. Це свідчить про потенційні механізми пристосування гідробіонтів до токсичних забруднень. Ніколаєнко Т.М. та ін. (2023) встановили, що мікотоксин Т-2 впливає на рівень білків, ферментів та інших біохімічних параметрів крові. Це дозволяє використовувати подібні методи досліджень для оцінки токсичності водного середовища. Полотнянко Л.В. та Мехед О.Б. (2023) дослідили зміни біохімічних показників у тканинах лускатого коропа (*Cyprinus carpio* L.) під впливом мікотоксину Т-2. Результати вказують на ризики біоаккумуляції токсинів, що може вплинути на здоров'я риб та загальний стан екосистеми. Результати вказують на ризики біоаккумуляції токсинів, що може вплинути на здоров'я риб, а отже, і на якість харчових продуктів, отриманих із водних ресурсів. Це напряму стосується **ЦСР 14**, що передбачає збереження морських та прісноводних екосистем.

Вплив мікотоксину Т-2 та інших забруднень на гідробіонтів потребує детального екологічного моніторингу та впровадження ефективних стратегій зменшення антропогенного навантаження на водойми. Дослідження біохімічних змін у рибах і лабораторних тваринах допомагають розробити рекомендації щодо забезпечення екологічної безпеки та досягнення цілей сталого розвитку, зокрема охорони водних ресурсів. Оскільки такі дослідження можуть застосовуватися для аналізу забруднень води, це сприяє покращенню якості водних ресурсів і відповідає завданням **ЦСР**

Желай М., Ячна М., Мехед О., Третяк О. Адаптивні зміни іхтіологічних показників корошових риб за дії мікотоксину Т2. Природні ресурси прикордонних територій в умовах зміни клімату. VII Міжнародна наукова конференція: програма, тези доповідей (Україна, Чернігів, 27 – 29 вересня 2023 р.). Чернігів : Десна-Поліграф. 2023. С. 77-78

Ніколаєнко Т.М., Іващенко М.О., Іващенко Н.В., Мехед О.Б. Біохімічні показники крові лабораторних тварин за дії мікотоксину Т2. “Vin Smart Eco”. Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції. Вінниця: КЗВО “Вінницька академія безперервної освіти”, 2023. С. 276-277

Полотнянко Л.В., Мехед О.Б. Зміни біохімічних показників в тканинах коропа лускатого (*Cyprinus carpio* L.) під дією мікотоксину Т-2. Актуальні проблеми дослідження довкілля : Матеріали X Міжнародної наукової конференції. Суми : Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, 2023. С. 205-207